

APETRA nv van publiek recht met sociaal oogmerk – Uitvoering van de opdrachten van openbare dienst in 2022

Als lidstaat van de Europese Unie en van het Internationaal Energie-Agentschap (IEA) moet België verplicht een minimumvoorraad ruwe aardolie en/of aardolieproducten aanhouden. Deze strategische voorraad zal worden ingezet om de markttrekten op te vangen bij een nationale of internationale crisis. De nv van publiek recht met sociaal oogmerk APETRA staat in voor het aanhouden van deze minimumvoorraad.

Volgens Europese Richtlijn 2009/119/EG en de overeenkomstige Belgische wetgeving wordt de voorraadplicht aan ruwe aardolie en aardolieproducten berekend op basis van de netto-invoer van die producten in het vorige jaar. De voorraadplicht bedraagt concreet 90 dagen van de netto-invoer (dit is een kwart van de netto-invoer in het vorige jaar). De voorraadplicht voor het voorraadjahr 2022 bedroeg 3.193.860 ton rae en is 3,3 % hoger dan de voorraadplicht voor 2021. De COVID-19-crisis deed in 2020 het verbruik van aardolie sterk teruglopen waardoor de voorraadplicht van het jaar 2021 sterk terugliep (-17,9 %). In 2021 steeg het verbruik niet terug tot het niveau van vóór de COVID-19-crisis waardoor de voorraadplicht van het jaar 2022 maar licht steeg.

APETRA moet haar huidige wetgeving in overeenstemming brengen met het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV) van mei 2019. De federale ministerraad keurde in juni 2023 hiertoe een actualisering van de APETRA-regelgeving goed. De actualisering beoogt meer algemeen ook de verbetering van de interne organisatie van APETRA en anticipeert op een eventuele bijkomende strategische opslag van andere energievoorraden (met uitzondering van een opslag van elektriciteit en aardgas). België beoogt immers voor de komende jaren een energietransitie waarin het verbruik van aardolieproducten daalt. De strategische voorraden moeten de energiebevoorradingzekerheid op lange termijn garanderen.

APETRA besliste om in 2022 de eigen voorraad op hetzelfde niveau te houden. Hierdoor kan ze ook in de volgende jaren steeds aan een eventuele voorraadplicht van 3.700.000 ton rae voldoen.

Zoals vooropgesteld in het ondernemingsplan 2022 voldoet APETRA eind 2022 aan de haar opgelegde voorraadplicht. De strategische voorraad bedraagt 3.329.727 ton rae of 93,8 dagen netto-invoer. APETRA hield de voorraad in 2022 stabiel. Ze leverde in 2022 op vraag van de regering 33.808 ton aardolieproduct voor humanitaire hulp aan Oekraïne en kocht nagenoeg evenveel nieuwe voorraad aan. Ze ontving hiervoor een subsidie van de FOD Economie. Alsnog koopt APETRA in beperkte mate tickets (aankooprechten) benzine. Ze verkoopt daarnaast tickets op de eigen voorraad ruwe aardolie, diesel en kerosine. Het aanbod aan tickets op de markt was in 2022 relatief laag waardoor de prijs steeg. APETRA kon voor de eigen voorraad boven de 90-dagenvoorraad grotendeels tickets verkopen. Europa laat toe dat de voorraad die zich aan het begin van de Rotterdam-Antwerp Pipeline (RAPL-pijpleiding) bevindt en voor België is bestemd, ook als Belgische veiligheidsvoorraad wordt aangemerkt. Niettegenstaande

APETRA hiervan geen eigenaar is noch er een aankooprecht op heeft, beschikt België hierdoor wel over een EU-veiligheidsvoorraad van 110 dagen.

Het initiële beheerscontract van APETRA met de Belgische Staat werd in 2012 verlengd totdat een nieuw in werking zal treden. De huidige minister van Energie bereidt momenteel een tweede beheerscontract voor. In juli 2021 bezorgde APETRA de minister hiervoor een voorstel. Het voorstel houdt uiteraard nog geen rekening met de geplande actualisering van de wetgeving.

APETRA krijgt voor de financiering van haar activiteiten een bijdrage op de aardolieproducten die de aardoliemaatschappijen in België in verbruik stellen. De hoogte van de APETRA-bijdrage hangt voornamelijk af van de evolutie van de aardolieprijzen. Ingevolge de oorlog in Oekraïne stegen de aardolieprijzen in 2022 fors, waardoor de bijdrage per volume bijna verdubbelde. De ontvangen bijdragen lagen hierdoor de helft hoger dan in 2021.

Of APETRA haar leningen kan terugbetalen, hangt sterk af van de evolutie van de olieprijs en het verbruik van aardolie. Hogere olieprijs leiden tot een hogere APETRA-bijdrage, een hogere cashflow en zo tot een hogere afloscapaciteit. Voor de herfinanciering van de leningen kon APETRA een beroep doen op het Federaal Agentschap van de Schuld. Ook in de volgende jaren zal ze waarschijnlijk nog leningen (deels) moeten herfinancieren.

De marktolieprijzen stegen ten opzichte van het einde van 2021 waardoor APETRA op 31 december 2022 de afwaardering op de voorraden terugnam met 157,4 miljoen euro. Daardoor realiseert ze een boekhoudkundige winst van 271,8 miljoen euro. Haar ESR-resultaat 2022 – dat geen rekening houdt met de voorraadwijziging en de afwaardering van de voorraad – bedraagt 103,0 miljoen euro.

APETRA stelde in 2022 haar crisisdraaiboek op punt. Aan de hand van dit draaiboek is ze volledig voorbereid om haar strategische voorraden zo nodig vrij te geven.

Het College van Commissarissen heeft een verklaring zonder voorbehoud opgesteld over de jaarrekening 2022 van APETRA.

De wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat (waaronder APETRA valt sinds 1 januari 2019) stelt APETRA gelijk aan een administratieve openbare instelling met beheersautonomie (AOI-BA). Daardoor moet ze ook jaarlijks een begroting en een algemene rekening opmaken.